

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA

N A C R T

Prijedlog Zakona broj: _____

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
IZVOZU ROBE S DVOJNOM NAMJENOM**

Zagreb, ožujak 2008.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVOZU ROBE S DVOJNOM NAMJENOM

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVOZU ROBE S DVOJNOM NAMJENOM

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvozu robe s dvojnomo namjenom sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 41/2001 – pročišćeni tekst i 55/2001 – ispravak).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Republika Hrvatska je uspostavila učinkovit sustav nadzora izvoza robe s dvojnomo namjenom donošenjem Zakona o izvozu robe s dvojnomo namjenom („Narodne novine“ broj 100/2004), koji je u primjeni od 1. siječnja 2005. godine.

Roba s dvojnomo namjenom je roba, uključujući računalne programe i tehnologiju, koja se može koristiti kako u civilne, tako i u vojne svrhe, te roba koja može biti upotrijebljena u neeksplozivne svrhe, ali i koja na bilo koji način može pomoći u proizvodnji nuklearnog oružja ili drugih nuklearnih eksplozivnih naprava.

Nadzor izvoza robe s dvojnomo namjenom ima važnu ulogu u sprječavanju širenja oružja za masovno uništenje koje danas predstavlja veliku prijetnju regionalnoj i svjetskoj sigurnosti.

Donošenjem Zakona o izvozu robe s dvojnomo namjenom ispunjen je jedan od važnijih uvjeta za članstvo u međunarodnim režimima o kontroli izvoza, te je Republika Hrvatska u lipnju 2005. godine postala članica Wassenaar aranžmana (kontrola konvencionalnog oružja i robe s dvojnomo namjenom) i Grupe za sprječavanje širenja nuklearnog oružja i materijala, a u travnju 2007. godine članica Australske skupine (kontrola kemijskog i biološkog oružja).

Temeljem članka 3. Zakona o izvozu robe s dvojnomo namjenom Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o popisu robe s dvojnomo namjenom („Narodne novine“, br. 184/2004 i 62/2007), koja se redovito usklađuje s Popisom robe s dvojnomo namjenom Europske unije i navedenih međunarodnih režima.

Prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvozu robe s dvojnomo namjenom želi se ojačati i unaprijediti sustav nadzora izvoza robe s dvojnomo namjenom u Republici Hrvatskoj. Također, izmjenama i dopunama Zakona dostići će se standardi koji su postavljeni Rezolucijom 1540 Vijeća sigurnosti UN o sprječavanju širenja oružja za masovno uništenje. Naime, Rezolucijom 1540 Vijeća sigurnosti UN-a države članice obvezne su donijeti propise kojima će se onemogućiti širenje nuklearnog, kemijskog ili biološkog oružja i sredstava kojima se mogu prenositi takva oružja. Također, potrebno je donijeti propise kojima će se regulirati provoz i brokering za robu s dvojnomo namjenom koja se može koristiti za proizvodnju oružja za masovno uništenje, te propisati primjerene kazne za prekršioce propisa.

Iako Europska unija još nije donijela propis kojim se regulira provoz i brokering robe s dvojnomo namjenom (prijedlog Europske komisije za novu Uredbu Vijeća (EZ) kojom se utvrđuje

režim Zajednice za kontrolu izvoza robe i tehnologije s dvojnomo namjenom objavljen je u prosincu 2006. godine na internetskim stranicama Europske komisije) radi poštivanja međunarodnih obveza Republike Hrvatske i doprinosa borbi protiv terorizma predložene su izmjene i dopune Zakona o izvozu robe s dvojnomo namjenom.

Osnovna pitanja koja se žele urediti ovim Zakonom odnose se na propisivanje uvjeta za provoz robe s dvojnomo namjenom, za pružanje usluga vezano uz robu s dvojnomo namjenom i to brokerskih usluga i tehničku pomoć, te propisivanje kazne zatvorom za prekršioce Zakona kada je ugrožena nacionalna sigurnost i vanjskopolitički interesi Republike Hrvatske.

2. Posljedice koje će proisteći donošenjem Zakona

Prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvozu robe s dvojnomo namjenom regulira se provoz robe s dvojnomo namjenom, pružanje brokerskih usluga te tehničke pomoći u vezi s robom s dvojnomo namjenom, te se propisuju kazne zatvorom za prekršioce Zakona kada su ugroženi nacionalni ili vanjskopolitički interesi Republike Hrvatske.

Predloženim izmjenama i dopunama Zakona omogućit će se zaustavljanje transakcija vezano uz robu s dvojnomo namjenom kad postoji sumnja (uglavnom putem obavještajnih agencija) da bi se ista mogla koristiti za proizvodnju oružja za masovno uništenje. Predloženim Zakonom dana je ovlast carini da takvu pošiljku zaustavi, a pravosudnim tijelima omogućeno je primjereno utvrđivanje kazni za prekršioce Zakona.

Također, usvajanjem navedenih odredbi ispunjavaju se međunarodne obveze Republike Hrvatske vezano uz Rezoluciju 1540 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVOZU ROBE S DVOJNOM NAMJENOM

Za provođenje ovog Zakona utvrđena su sredstva u Državnom proračunu za 2008. godinu u iznosu od 200.000,00 kn te nije potrebno osigurati dodatna sredstva.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVOZU ROBE S DVOJNOM NAMJENOM

Tekst Zakona dan je u obliku Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvozu robe s dvojnomo namjenom, s obrazloženjem.

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVOZU ROBE S DVOJNOM NAMJENOM

Članak 1.

U Zakonu o izvozu robe s dvojnomo namjenom („Narodne novine“, br. 100/2004) članak 1. mijenja se i glasi:

„Ovim se Zakonom utvrđuju uvjeti za izvoz i provoz robe s dvojnomo namjenom, pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći u svezi s robom s dvojnomo namjenom, nadležnosti tijela državne uprave u provedbi ovoga Zakona, prava i obveze izvoznika koji obavljaju izvoz robe s dvojnomo namjenom i pružatelja brokerskih usluga i tehničke pomoći u svezi s robom s dvojnomo namjenom.“

Članak 2.

U članku 2. podstavku 3. umjesto točke stavlja se zarez i dodaju se novi podstavci 4., 5., 6. i 7. koji glase:

„- provoz znači kretanje robe s dvojnomo namjenom preko carinskog područja Republike Hrvatske, koja ulazi u područje, te se prevozi kroz njega s namjerom njegovo napuštanja,

- brokerske usluge znače pregovaranje ili ugovaranje poslova za kupovinu, prodaju ili nabavu robe s dvojnomo namjenom navedenu u propisu iz članka 3. ovoga Zakona iz jedne strane države u bilo koju drugu stranu državu; prodaja i kupovina robe s dvojnomo namjenom navedena u propisu iz članka 3. ovoga Zakona koja se nalazi u jednoj stranoj državi za prijenos u drugu stranu državu. U smislu ovoga Zakona brokerskim uslugama ne smatraju se pomoćne usluge. Pomoćne usluge su prijevozništvo, financijske usluge, osiguranje ili reosiguranje i oglašavanje ili promidžba,

- broker je pravna ili fizička osoba –obrtnik sa sjedištem, odnosno boravištem na teritoriju Republike Hrvatske ili fizička osoba s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koja pruža brokerske usluge,

- tehnička pomoć znači svaku tehničku potporu u svezi s popravkom, razvojem, proizvodnjom, sastavljanjem, testiranjem, održavanjem ili bilo koju drugu tehničku pomoć koja može imati oblik upute, osposobljavanja, prijenosa poslovnog znanja ili stručnih ili savjetodavnih usluga. Tehnička pomoć uključuje usmene oblike pomoći.“

Članak 3.

U članku 5. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Izvozna dozvola potrebna je i kada se radi o izvozu robe s dvojnomo namjenom koja nije navedena u propisu iz članka 3. ovoga Zakona, ali je Ministarstvo obavijestilo izvoznika:

- o robi s dvojnomo namjenom koja jest ili bi mogla biti, u cijelosti ili u dijelovima, upotrijebljena za razvoj, proizvodnju, upravljanje, djelovanje, održavanje, skladištenje, otkrivanje, identifikaciju ili širenje kemijskog, biološkog ili nuklearnog oružja ili drugih nuklearnih eksplozivnih naprava, odnosno za razvoj, proizvodnju, održavanje i skladištenje projektila koji su sposobni nositi kemijsko, biološko ili nuklearno oružje ili druge nuklearne eksplozivne naprave,

- o robi s dvojnomo namjenom koja je namijenjena ili nabavljena u državi prema kojoj se provode sankcije Vijeća sigurnosti UN-a, odnosno akcije na temelju odluke Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) ili Europske unije, a koja je ili bi mogla biti namijenjena, u cijelosti ili samo dijelom, za krajnju uporabu u vojne svrhe. Za potrebe ovog stavka „krajnja uporaba u vojne svrhe“ znači:

- a) uključivanje u robu vojne namjene iz Popisa robe s vojnom namjenom;
- b) korištenje za opremu za proizvodnju, ispitivanje ili analizu i njihove komponente, za razvoj, proizvodnju ili održavanje robe vojne namjene iz Popisa robe s vojnom namjenom;
- c) korištenje bilo koje nedovršene robe u postrojenju za proizvodnju robe vojne namjene iz Popisa robe s vojnom namjenom.

- o robi s dvojnomo namjenom koja jest ili bi mogla biti, u cijelosti ili u dijelovima, upotrijebljena kao dijelovi ili komponente robe s vojnom namjenom iz Popisa robe s vojnom namjenom koja je izvezena iz Republike Hrvatske bez izvozne dozvole ili suprotno izdanoj izveznoj dozvoli.“

Stavak 3. mijenja se i glasi:

“Ako izvoznik zna ili bi morao znati da roba koju namjerava izvoziti nije navedena u propisu iz članka 3. ovoga Zakona, a namijenjena je u cijelosti ili u dijelovima za bilo koju od namjena navedenih u stavku 2. ovoga članka, mora o tome obavijestiti Ministarstvo koje će odlučiti je li za taj izvoz potrebna izvezna dozvola. Roba s dvojnomo namjenom može se izvoziti samo nakon što Ministarstvo odobri izveznu dozvolu ili odluči da takva dozvola nije potrebna.“

Članak 4.

Iza članka 5. dodaju se članci 5.a, 5.b i 5.c koji glase:

„Članak 5.a

Provoz

(1) Provoz robe s dvojnomo namjenom koja je navedena u propisu iz članka 3. ovoga Zakona Ministarstvo može zabraniti ako roba jest ili bi mogla biti, u cijelosti ili djelomično, korištena u svrhe navedene u članku 5. stavku 2. ovoga Zakona. Kod odlučivanja o takvoj zabrani Ministarstvo mora uzeti u obzir obveze i odgovornosti koje je Republika Hrvatska preuzela kao članica međunarodnih ugovora ili kao članica međunarodnih režima o neširenju oružja masovnog uništenja.

(2) Prije odluke o zabrani provoza, u posebnim slučajevima Ministarstvo može propisati uvjete za dozvolu određenog provoza robe s dvojnomo namjenom koja je navedena u propisu iz članka 3. ovoga Zakona ako roba jest ili bi mogla biti u cijelosti korištena u svrhe navedene u članku 5. stavku 2.

(3) O zabrani provoza robe s dvojnomo namjenom Ministarstvo je obvezno, bez odlaganja, izvijestiti Ministarstvo financija - Carinsku upravu Republike Hrvatske.

Članak 5.b

Brokerske usluge

(1) Za brokerske usluge s robom s dvojnomo namjenom koja je navedena u propisu iz članka 3. ovoga Zakona potrebna je dozvola ako je Ministarstvo obavijestilo brokera da roba s

dvojnomo namjenom jest ili bi mogla biti, u cijelosti ili u dijelovima, namijenjena u svrhe koje su navedene u članku 5. stavku 2. podstavku 1. ovoga Zakona.

(2) Ako broker zna ili bi mogao znati da roba koja je navedena u propisu iz članka 3. ovoga Zakona a za koju on nudi pružanje brokerskih usluga je, u cijelosti ili u dijelovima, namijenjena u svrhe koje su navedene u članku 5. stavku 2. podstavku 1. ovoga Zakona mora o tome obavijestiti Ministarstvo koje će odlučiti je li za tu brokersku uslugu potrebna dozvola. Brokerska usluga može se pružiti samo nakon što Ministarstvo odobri brokersku uslugu, ili odluči da takva dozvola nije potrebna.”

Članak 5.c

Tehnička pomoć

(1) Za tehničku pomoć koju pravne osobe, fizičke osobe – obrtnici i fizičke osobe pružaju izvan teritorija Republike Hrvatske potrebna je dozvola ako ih je Ministarstvo obavijestilo da se tehnička pomoć namjerava koristiti u svrhe koje su navedene u članku 5. stavku 2. ovoga Zakona.

(2) Ako pravna, fizička osoba – obrtnik ili fizička osoba zna ili bi mogao znati da je tehnička pomoć, koju namjerava pružiti, namijenjena u svrhe koje su navedene u članku 5. stavku 2. ovoga Zakona mora o tome obavijestiti Ministarstvo koje će odlučiti je li za tu tehničku pomoć potrebna dozvola. Tehnička pomoć može se pružiti samo nakon što Ministarstvo odobri tehničku pomoć, ili odluči da takva dozvola nije potrebna.

(3) Stavak 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuju se ako je tehnička pomoć pružena u obliku informacije koja je u “javnom vlasništvu” ili je dio “temeljnih znanstvenih istraživanja”.

Članak 5.

U članku 6. u stavku 1. i 2. iza riječi „dozvole“ dodaju se riječi „te dozvole za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći“.

Članak 6.

U članku 7. stavku 1. iza riječi „dozvolu“ dodaju se riječi „te dozvolu za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći“.

U članku 7. stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Ministar donosi poslovnik o radu povjerenstva kojim će propisati način rada i odlučivanja povjerenstva, nakon pribavljenog mišljenja nadležnih tijela.“

Članak 7.

U članku 8. iza riječi „dozvolu“ dodaju se riječi „te dozvolu za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći“.

Članak 8.

U članku 9. u stavku 1. i 2. iza riječi „dozvole“ dodaju se riječi „te dozvole za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći“.

Članak 9.

U članku 10. stavku 1. iza riječi „dozvole“ dodaju se riječi „te dozvole za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći“.

U članku 10. stavak 1. podstavku 3. iza zarez dodaju se riječi „ili u suprotnosti s načelima Kodeksa ponašanja Europske unije za izvoz oružja,“.

Članak 10.

U članku 12. u stavku 1. iza riječi „dozvole“ dodaju se riječi „te dozvole za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći“, a u stavku 2. iza riječi „dozvolu“ dodaju se riječi „te dozvolu za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći“.

Članak 11.

U članku 13. stavku 1. iza riječi „namjenom“ stavlja se zarez i dodaju se riječi „te s pružanjem brokerskih usluga i tehničke pomoći“ a iza riječi „robe“ dodaju se riječi „i usluge“.

U stavku 1. podstavku 5. umjesto točke stavlja se zarez i dodaje se novi podstavak 6. koji glasi:

„- opis tehničke pomoći, te puni naziv i adresu primatelja usluge.“

Članak 12.

U članku 14. riječi „pet dana“ zamjenjuju se riječima „osam dana“.

Članak 13.

U članku 15. stavku 1. iza riječi „dozvola“ dodaju se riječi „te dozvola za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći“.

Članak 14.

U članku 17. stavku 2. iza riječi „izvoza“ dodaju se riječi „i pružanja brokerskih usluga i tehničke pomoći“.

Članak 15.

Iza naslova poglavlja III. KAZNENE ODREDBE dodaje se novi naslov „Prekršaji“.
U članku 18. stavku 1. podstavku 3. iza zagrada umjesto točke stavlja se zarez i dodaju se novi podstavci 4. i 5. koji glase:
„- provози robu s dvojnóm namjenom suprotno odredbama članka 5.a ovoga Zakona,
- obavlja brokerske usluge i tehničku pomoć suprotno odredbama članka 5.b i 5.c ovoga Zakona.“

Članak 16.

Iza članka 18. dodaje se članak 18.a koji glasi:

„Članak 18.a

Kazneno djelo

(1) Tko izveze robu s dvojnóm namjenom bez izvozne dozvole (članak 5. stavak 1., 2. i 3.), ne obavijesti Ministarstvo da je riječ o robu s dvojnóm namjenom (članak 5. stavak 3.) ili ne obavijesti Ministarstvo o promjeni u vezi s namjeravanom krajnjom upotrebom robe s dvojnóm namjenom do koje je došlo nakon što je izvozna dozvola izdana (članak 14. stavak 2.) u mjeri koja može ugroziti:

- izvršavanje međunarodnih obveza Republike Hrvatske, posebno sankcija,
 - vanjskopolitičke interese Republike Hrvatske
- kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt više osoba, ili je prouzročena imovinska šteta velikih razmjera počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.“

Članak 17.

U članku 19. stavku 1. ispred podstavka 1. dodaje se novi podstavak koji glasi:
„- postupa suprotno izdanoj uvoznoj potvrdi o robu s dvojnóm namjenom (članak 11. stavak 1.),“
Dosadašnji podstavci 1. i 2. postaju podstavci 2. i 3.

Članak 18.

Iza članka 21. dodaje se članak 21.a koji glasi:

„Članak 21.a

Poslovnik iz članka 7. stavak 5. ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.“

Članak 19.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Klasa:
Zagreb,

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Odredba ovog članka regulira područja koja se uređuju Zakonom.

Članak 2.

Ovim člankom definiraju se novi izrazi upotrebljeni u tekstu Zakona i to za provoz, brokerske usluge i tehničku pomoć.

Članak 3.

U članku 3. ponovno se propisuju odredbe sveobuhvatne kontrole kada je izvozna dozvola potrebna i za izvoz robe s dvojnomo namjenom koji se ne nalazi na popisu robe s dvojnomo namjenom radi jasnijeg definiranja krajnje uporabe u vojne svrhe.

Članak 4.

Ovim člankom propisuju se novi članci 5.a - provoz, 5.b – brokerske usluge i 5.c – tehnička pomoć. Članak 5.a propisuje da je provoz robe zabranjen ako roba iz propisa iz članka 3. ovoga Zakona je ili može biti u cijelosti ili djelomično korištena za proizvodnju oružja za masovno uništenje, ili je namijenjena ili nabavljena u državi prema kojoj se provode sankcije Vijeća sigurnosti UN-a, odnosno akcije na temelju odluke Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) ili Europske unije, a koja je ili bi mogla biti namijenjena, u cijelosti ili samo dijelom, za krajnju uporabu u vojne svrhe.

Za brokerske usluge s robom s dvojnomo namjenom koja je navedena u propisu iz članka 3. ovoga Zakona propisuje se da je potrebna izvozna dozvola ako je Ministarstvo obavijestilo brokera da roba s dvojnomo namjenom jest ili bi mogla biti, u cijelosti ili u dijelovima, namijenjena u svrhe koje su navedene u članku 5. stavku 2. alineji 1. ovoga Zakona, odnosno za proizvodnju oružja za masovno uništenje.

Za pružanje tehničke pomoći propisuje se da je potrebna dozvola ako je Ministarstvo obavijestilo osobe koje pružaju tehničku pomoć da se ista namjerava koristiti u svrhe koje su navedene u članku 5. stavku 2. ovoga Zakona, odnosno primjenjuju se odredbe sveobuhvatne kontrole.

Članak 5.

Odredba ovog članka propisuje da se zahtjev podnosi i za dozvole za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći.

Članak 6.

Odredbe ovog članka propisuju da Ministarstvo izdaje dozvole i za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći, te predlažu da ministar donosi poslovnik o radu povjerenstva u kojem će utvrditi nadležnosti članova povjerenstva.

Članak 7.

Odredbe ovog članka propisuju da Ministarstvo izdaje dozvole i za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći.

Članak 8.

Odredbe ovog članka propisuju da Ministarstvo odlučuje o zahtjevima za izvoznu dozvolu i o zahtjevima za dozvole za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći.

Članak 9.

Odredbom ovog članka dopunjuje se članak 10. na način da Ministarstvo će odbiti zahtjev za izdavanje izvozne dozvole ako utvrdi da je izvoz u suprotnosti s načelima Kodeksa ponašanja Europske unije za izvoz oružja koja je Vlada Republike Hrvatske prihvatila Odlukom o prihvaćanju načela iz Kodeksa ponašanja kod izvoza oružja Europske unije u svibnju 2002. godine.

Članak 10.

Odredbama ovoga članka propisuje se da Ministarstvo može donijeti rješenje o prestanku važenja izdane dozvole za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći.

Članak 11.

Odredbama ovoga članka propisuju se podaci koje mora sadržavati dokumentacija koja je povezana s pružanjem brokerske usluge i tehničke pomoći.

Članak 12.

U skladu s preporukom HITROREZA produžuje se rok u kojem je izvoznik dužan obavijestiti ministarstvo o izvršenom izvozu.

Članak 13.

Odredbama ovoga članka propisuje se da Ministarstvo vodi evidenciju izdanih dozvola za pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći.

Članak 14.

Odredbama ovoga članka propisuje se nadzor nad pružanjem brokerske usluge i tehničke pomoći.

Članak 15., 16. i 17.

Navedeni članci sadrže kaznene odredbe. Propisuje se i kazna zatvorom od šest mjeseci do pet godina za osobu koja s namjerom počinii djela koja se odnose na stavak 1. članka 18. ovoga Zakona a kada ta djela mogu ugroziti izvršavanje međunarodnih obveza Republike Hrvatske, posebno sankcija i vanjskopolitičke interese Republike Hrvatske.

Članak 18.

Ovaj članak propisuje da će ministar gospodarstva, rada i poduzetništva donijeti poslovnik o radu povjerenstva u roku 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 19.

Ovaj članak određuje dan stupanja na snagu ovog Zakona.